

BORENIUS & KEMPPINEN

KORKEIMMALLE OIKEUDELLE

Asia   Lausuma suullisen käsittelyn tarpeellisuudesta asiassa diaarinumero R2009/305

Lausuman antajat

Kari Markus Ojala

ja

Etukeno Oy

Lausuman antajien asiamies ja prosessiosoite

Asianajaja Antti Karanko
Asianajotoimisto Borenius & Kempainen Oy
Yrjönkatu 13 A, 00120 Helsinki
Puhelin   (09) 615 333
Faksi   (09) 6153 3499
Sähköposti   antti.karanko@borenius.com

KARI OJALALTA JA ETUKENO OY:LTÄ PYYDETTY LAUSUMA

Kari Ojala ja Etukeno Oy pitävät suullisen käsittelyn toimittamista Korkeimmassa oikeudessa tarpeellisena ainakin alla ranskalaisilla viivoilla luetelluista oikeudellisista kysymyksistä keskustelemiseksi.

Keskustelun arvoisia oikeudellisia kysymyksiä on asiassa varsin paljon. Karkeasti tiivistäen niiden voidaan sanoa liittyvän ennen kaikkea sananvapauden ja yksityisyyden suojan väliseen rajanvetoon ja sananvapauden rajoittamista koskeviin pyrkimyksiin, henkilön oikeuteen kirjoittaa omasta ihmissuhteestaan ja kokemuksistaan, Kirjan sisällön arviointiin, tietojen tai tietojen levittämisen harmittomuuteen, harmittomuuden arviointiin ja oikeudelliseen merkitykseen, tiedon levittämisen loukkaavuuden arviointiin ylipäätään ja erityisesti suhteessa tietojen harmittomuuteen tai harmillisuuteen, RL 24:8:n tulkintaan ja soveltavuuteen, Vanhasen oman toiminnan oikeudelliseen merkitykseen, tahallisuuden arviointiin ja asian merkitykseen kirjankustannusalan kannalta.

- Sananvapauden ja painovapauden sekä yksityis- ja perhe-elämän kunnioituksen nauttimisen oikeuden välinen punninta EIT:n oikeuskäytännön edellyttämällä tavalla;
- Vanhasen pyrkimykset rajoittaa sananvapautta ja kustantajan painovapautta sekä käsiteltävänä olevan tapauksen merkitys perinteisen journalistisen median kannalta;
- Ruususen oikeus kertoa omasta elämästään, kokemuksistaan ja tuntemuksistaan ja kustantajan oikeus julkaista niitä käsittelevä Kirja siitäkin huolimatta, että Ruususen aiheena on internetistä löytyneen seurustelukumppanin paljastuminen pääministeriksi ja tästä seurannut median läsnäolon värittämä suhde;
- Kirjan lajityyppi, sen eri osat ja niiden muodostama kokonaisuus sekä näiden oikeudellinen merkitys asiassa;
- Onko Vanhasta pidettävä Kirjan päähenkilönä, jota koskevien mainintojen puuttuessa Kirjaa ei olisi julkaistu;
- RL 24:8:n 1 ja 2 momentin tulkinta;
- RL 24:8:n soveltaminen ei-journalististen tuotteiden julkaisutoimintaan;
- Vanhasen ja Ruususen keskinäisen suhteen merkitys RL 24:8:n sovellettavuuteen;
- Sen merkitys että Vanhanen on itse tuonut Ruususen julkisuuteen, ja että Ruususen ja Vanhasen suhteesta oli kirjoitettu lehdistössä laajasti jo ennen kirjaprojektia;
- Vanhasen oma yksityisasioiden hyödyntäminen ja karaktäärin rakentaminen sekä näiden oikeudellinen merkitys asiassa;
- Onko Vanhasen karaktääri ylipäätään ja erityisesti Vanhasen mediakäyttäytymisen ja imagonrakennuspyrkimykset huomioiden Vanhasen yksityisasiain vai yhteiskunnallisesti merkittävä julkinen keskustelunaihe;
- Saako kaikesta siitä, mitä johtava poliitikko itse julkisesti käyttää vaaleissa ja politiikassa menestyäkseen (esim. julki tuodut mielipiteet erilaisista asiakysymyksis-

tä, yksityiselämä, itse rakennettu julkisuuskuva) käydä Suomessa vapaasti keskustelua;

- Voiko Suomessa johtava poliitikko, joka itse julkisesti käyttää yksityiselämäänsä ja harkiten rakentamaansa julkisuuskuvaa vaaleissa ja politiikassa menestyäkseen, halutessaan RL 24:8:n nojalla estää muiden näistä seikoista käymän julkisen keskustelun ja kritiikin;
- Onko Kirjassa levitetty RL 24:8:ssa tarkoitettuja tietoja tai vihjauksia;
- Ovatko ihmissuhteen toisen osapuolen kokemukset, tuntemukset tai havainnot kumppaninsa käyttäytymisestä ja sen syistä tai romaanimuodon sisältämä kirjallisen kokonaisuuden tavanomaisesti vaatima ympäristön ja tapahtumien mainitseminen ja kuvaaminen RL 24:8 tarkoitettua tiedon tai vihjauksien levittämistä;
- Kirjaan sisältyvien lapsia, perhe-elämää tai sukupuolielämää koskevien Ruusun havaintojen ja kokemusten suhde RL 24:8:ssa rangaistavaksi säädettyyn yksityiselämää loukkaavaan tiedon levittämiseen;
- Ovatko Kirjaan sisältyvät havainnot ja kokemukset lapsista, perhe-elämästä tai sukupuolielämästä jollain tavoin RL 24:8:ssa tai sitä edeltäneen "Lex Hymyn" esitöissä edellytetyllä tavoin paljastavia, vai ovatko ne tavanomaisia, yleisluonteisesti kuvattuja, nykyisen elämäntavan ja moraalikäsitteiden mukaisesti käsiteltyjä Vanhasen käyttäytymisen kautta ilmeneviä Ruusun kokemaa uusparisuhteen ongelmia;
- Kirjassa oleviksi väitettyjen tietojen harmittomuuden ja tavanomaisuuden oikeudellinen merkitys;
- Voidaanko tiedon levittäminen katsoa asianomistajaa loukkaavaksi ja RL 24:8:n nojalla rangaistavaksi vaikka asianomistaja ilmoittaa, että levitetty tiedot ovat harmittomia eivätkä sisällä mitään poikkeuksellista;
- Tuleeko "tiedon" luonnetta punnita sen henkilön, jota se koskee, taustaa ja asemaa vasten sekä yhteiskunnassa vallitsevat arvot huomioon ottaen, ja jos tulee, mikä sellaisen punninnan merkitys on käsiteltävässä asiassa;
- Onko "harmillisten" tietojen levittäminen "harmittomien" tietojen levittämistä vakavampi teko rikosoikeudellisesti arvioituna;
- Kuka tai mikä määrittelee tietojen harmillisuuden tai tietojen levittämisen harmillisuuden asteen ja voiko sen tehdä se henkilö, jota tieto koskee, oman arvionsa perusteella ja ottamatta huomioon em. objektiivisia tekijöitä;
- Onko väitetty tietojen tai vihjausten levittäminen voinut aiheuttaa tai voinut olla omiaan aiheuttamaan Vanhaselle kärsimystä, vahinkoa tai halveksuntaa Vanhasen ilmoittamasta tietojen harmittomuudesta ja ei-poikkeuksellisuudesta huolimatta;
- Millainen tietojen levittäminen voi aiheuttaa kärsimystä, vahinkoa tai halveksuntaa ja millä perusteella niin on katsottava;
- Onko tietojen levittämisen aiheuttaman kärsimyksen arvioinnissa merkitystä sillä, julkaistaanko kirja muutamalle tuhannelle ihmiselle, kerrotaanko kirjan asiayhteydestä irrotettuja yksityiskohtia muualta hankittuihin tietoihin yhdisteltynä iltapäivälehdissä sadoille tuhansille lukijoille vai poimitaanko kirjasta sanoja lehtien loppupeihin miljoonien ihmisten nähtäville;

- Onko levittämistavan vaikutus katsottava erilaiseksi siitä riippuen, onko tieto "harmillinen" vai "harmiton" ja vaikuttaako levittämisen rikosoikeudelliseen arviointiin se, kertooko levittäjä kirjoittajan omasta elämästä vai kertooko levittäjä ulkopuolisena sen henkilön elämästä, jota levitettävä tieto koskee;
- Vanhasen lasten asianomistaja-aseman puuttumisen oikeudellinen merkitys;
- Kustantajan menettelyn väitetyn tahallisuuden arviointi;
- Kirjan väitetty markkinointi ja myynti Vanhasen yksityisyydellä;
- Kirjassa esitettyjen Vanhaseenkin liittyvien kuvausten yhteiskunnallinen merkitys; sekä
- Langettavan tuomion merkitys kirjankustannusalalle.

Kari Ojala ja Etukeno Oy pitävät suullisen käsittelyn toimittamista Korkeimmassa oikeudessa tarpeellisena myös alla lueteltujen asiassa merkityksellisten tosiseikkojen selvittämiseksi. Kunkin tosiseikan perässä on ilmoitettu sulkeissa se henkilötodistelu, jonka vastaanottaminen on tarpeen mainittujen seikkojen selvittämiseksi.

- Mitä RL 24:8:ssa tarkoitettuja Vanhasen yksityiselämää koskevia konkreettisia "tietoja" Kirjassa on RL 24:8:n ja sitä edeltäneen "Lex Hymyn" esitöissä mainitulla tavoin paljastettu ja levitetty (Vanhasen kuuleminen);
- Ovatko Kirjassa esitetyt "tiedot", jos sellaisia on Kirjassa esitetty, olleet Vanhasen ilmoittamalla tavalla harmittomia ja mitään poikkeuksellista sisältämättömiä (Vanhasen kuuleminen);
- Onko Vanhanen kokenut tai voinut kokea Kirjan julkaisemisen häntä loukkaavaksi ottaen erityisesti huomioon sen, että Vanhanen on itse luonnehtinut Kirjassa esitettyjä tietoja harmittomiksi ja mitään poikkeuksellista sisältämättömiksi (Vanhasen kuuleminen);
- Jos Vanhanen on tietojen harmittomuutta kuvaavista maininnoistaan huolimatta kokenut Kirjan julkaisemisen häntä loukkaavaksi, mikä Vanhasta on tarkalleen ottaen loukannut ja miksi - Kirjan sisältämät "tiedot" vai niiden levittäminen vai se, että levittäminen on tapahtunut juuri Ruususen ja Kustantajan toimesta vaiko joku muu seikka (Vanhasen kuuleminen);
- Onko Vanhanen kokenut journalistisen median tuotokset (iltapäivälehtien ja viikkolehtien jutut ja lööpit ym.) loukkaaviksi ja jos on, onko Vanhasen tarkoituksena ollut reagoida niihin ja selvittää periaatekysymyksenä missä johtavan politiikan yksityisyyden rajat kulkevat nostamalla oikeusprosessi Kirjan julkaissutta Kustantajaa vastaan (Vanhasen kuuleminen);
- Olisiko Kirjan sisältämiä Vanhasen harmittomiksi ja mitään poikkeuksellista sisältämättömiksi ilmoittamia "tietoja", sikäli kuin sellaisia Kirjassa on, voinut levittää jollain muulla tavalla tai jonkun muun toimesta siten, että Vanhanen ei olisi loukkaantunut (Vanhasen kuuleminen);
- Vanhasen suhtautuminen hänen henkilöään ja yksityiselämäänsä koskevaan julkisuuteen (Vanhasen kuuleminen);

- Katsooko Vanhanen, että kaikesta siitä, mitä johtava poliitikko käyttää vaaleissa ja politiikassa menestyäkseen, on sallittua käydä julkista keskustelua (Vanhasen kuuleminen);
- Katsooko Vanhanen, että yksityiselämäänsä ja itse rakentamaansa julkisuuskuvaavaa vaaleissa ja politiikassa menestyäkseen käyttävän poliitikon tulee halutessaan voida estää näistä käytävä julkinen keskustelu ja niihin kohdistuva kritiikki siitäkin huolimatta, että poliitikko itse käyttää niitä vaaleissa ja politiikassa menestyäkseen (Vanhasen kuuleminen);
- Kirjaprojektin kulku ja kirjan tekijyyteen liittyvät seikat, mikäli Ruusunen esittää näistä seikoista todistelua (Ojalan kuuleminen);
- Kirjan aihe ja sisältö, lajityyppi, merkitys ja tarkoitus, sen eri osat ja niiden muodostama kokonaisuus (Ojalan kuuleminen);
- Millä perusteella Vanhanen katsoo, että kirjan aiheena ja pääsisältönä on Vanhasen yksityiselämä, ja että ilman Vanhasen väittämiä Vanhasen yksityiselämää koskevia paljastuksia Kirjaa ei olisi (Vanhasen kuuleminen);
- Kustantajan toimenpiteet Kirjan markkinoimiseksi ja myymiseksi, Vanhasen yksityisyyden suojelemiseen liittyvät Kustantajan toimenpiteet ja Kustantajan toiminnan erityinen huolellisuus (Ojalan kuuleminen); sekä
- Ovatko Kirjassa esitetyt Vanhaseenkin liittyvät "tiedot" totta, mukaan lukien Kirjassa kuvattu Vanhasen valehtelu julkisuudessa (Vanhasen kuuleminen).

Helsingissä 27. päivänä marraskuuta 2009

KARI OJALA

ETUKENO OY

LAATI

Antti Karanko

asianajaja, varatuomari, Helsinki